

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
دفتر امور اقتصادی

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان هرمزگان

گزارش نظارت بر اجرای برنامه الگوی کشت ملی محصولات کشاورزی
(استان هرمزگان)

سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳

تهیه و تدوین:

علیرضا نکویی، دکتر عبدالحسین عسکری و دکتر سید سعید مدرس نجف آبادی، عباس پورمیدانی و علیرضا توکلی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

دفتر امور اقتصادی

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان هرمزگان

شناسنامه گزارش

عنوان: گزارش نظارت بر اجرای برنامه الگوی کشت ملی محصولات کشاورزی (استان هرمزگان) سال زراعی ۱۴۰۱-۰۲

تهیه و تدوین: علیرضا نکویی، دکتر عبدالحسین عسکری و دکتر سید سعید مدرس نجف آبادی، عباس پورمیدانی و علیرضا توکلی
همکاران اصلی: دکتر بازدار، مهندسی یونسی، مهندس بدری، مهندس بدرزاده، مهندس شهلاپور، دکتر لطیف زاده، دکتر سیروس بخت، دکتر ثباتی، مهندس حسین نژاد، مهندس رحمانی، مهندس ترکاشوند

نظارت و مشاوره:

تهیه و تنظیم: دفتر امور اقتصادی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

ویراستار فنی:

ناشر: دفتر امور اقتصادی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

محل اجرا: استان هرمزگان

شمارگان (تیراژ): محدود

تاریخ شروع: ۱۴۰۲

نوبت چاپ: اول

شماره ثبت:

تاریخ ثبت: ۱۴۰۴

نشانی: تهران، بزرگراه شهید چمران، خیابان یمن، باغ کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

تلفن: ۲۲۴۰۲۳۰۰

فهرست مطالب

۲.....	چکیده
۳.....	معرفی استان هرمزگان
۴.....	توانمندیها و ظرفیتهای استان در بخش کشاورزی
۵.....	تقسیم کار استانی در راستای اجرای برنامه عملیاتی
۵.....	ارزیابی اجرای الگوی کشت
۱۳.....	برنامههای آموزشی و ترویجی اجرا شده در استان هرمزگان
۱۵.....	جمع بندی نهایی
۱۷.....	Abstract

فهرست جداول

-
- جدول ۱- سطح زیر کشت، عملکرد و تولید محصولات عمده زراعی در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳) ۷
- جدول ۲- درجه مکانیزاسیون و ضریب نفوذ بذر گواهی شده در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳) ۱۰
- جدول ۳- وضعیت احداث گلخانه در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳) ۱۱
- جدول ۴- وضعیت کودهای ازته، فسفره و پتاسه در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳) ۱۲
- جدول ۵- فعالیت های آموزشی- ترویجی ۱۳
- جدول ۷- درصد تحقق واقعی شاخصهای مختلف در برنامه ابلاغی در استان هرمزگان (۱۴۰۲-۱۴۰۳) ۱۴

فهرست شکل‌ها

شکل ۱- سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان ۸

شکل ۲- تولید محصولات عمده زراعی در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان ۸

چکیده

هدف از نظارت بر برنامه الگوی کشت پایش، ارزیابی، اصلاح و به‌هنگام‌سازی انتظارت پیش‌بینی شده و نتایج به دست آمده و ارائه بازخورد به عوامل تدوین کننده و اجرایی برنامه، به منظور برطرف نمودن نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت آن و نظارت مستمر بر اجرای مناسب برنامه در راستای رویکردهای تعیین شده است. به منظور جمع بندی و تعیین میزان دست یابی به اهداف اصلی برنامه الگوی کشت در استان هرمزگان در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، از شاخص ضریب تحقق استفاده گردید. بطوریکه در صورت تحقق هر یک از برنامه‌های ابلاغی بین ۹۰-۱۱۰ درصد ضریب تحقق یک، تحقق ۸۰ تا ۱۲۰ درصد ضریب تحقق ۰/۸، ۷۰ تا ۳۰ درصد ضریب تحقق ۰/۶ و در صورت تحقق کمتر از ۳۰ درصد برنامه ابلاغی، ضریب تحقق ۰/۲ تعلق گرفت. میزان تحقق برنامه در استان هرمزگان در خصوص سطح زیر کشت محصولات مهم ۷۸ درصد، میزان تحقق برنامه در خصوص عملکرد محصولات ۱۰۳ درصد و در خصوص تولید محصولات مهم این میزان ۹۲ درصد، میانگین درصد تحقق شاخص‌های مختلف ۷۴ درصد بود که با توجه به سال دوم اجرای الگوی کشت می‌تواند میانگین تا حدودی قابل قبول باشد.

کلمات کلیدی: الگوی کشت، امنیت غذایی، پایداری منابع.

برنامه‌ی الگوی کشت ملی با هدف ارتقای امنیت غذایی کشور، حفاظت از منابع پایه سرزمینی، ارتقاء اشتغال و درآمد کشاورزان و با توجه ویژه به محدودیت منابع آب و خاک، تغییرات مولفه‌های اقلیمی، بروز خشکسالی‌های مستمر و با لحاظ نمودن توان سرزمینی، ملاحظات علمی و ظرفیت‌های اکولوژیکی کشور تدوین شده است. این برنامه مجموعه‌ای از سیاست‌ها، راهبردها و اقدامات عملی در سطح ملی و منطقه‌ای را شامل شده و به خلاءهای قانونی، حقوقی، دانشی و عوامل فنی، اجرایی، مالی، سیاستی و نرم‌افزاری موثر بر تولید پایدار محصولات کشاورزی تکیه دارد. در این برنامه تلاش می‌شود با ارتقای شاخص بهره‌وری، تولید بهبود یابد.

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی علاوه بر مسئولیت تدوین، براساس ابلاغیه شماره ۲۵۸۱۰/۰۲۰ مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۶ وزیر محترم جهاد کشاورزی، عهده‌دار نظارت و پایش برنامه الگوی کشت ملی نیز می‌باشد که دستورالعمل نظارتی مربوطه طی نامه شماره ۳۱۵۶۷/۲۰۰ در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۳۰ ابلاغ گردید.

هدف از نظارت بر برنامه الگوی کشت پایش، ارزیابی، اصلاح و به‌هنگام‌سازی انتظارات پیش‌بینی شده و نتایج به دست آمده و ارائه بازخورد به عوامل تدوین کننده و اجرایی برنامه، به منظور برطرف نمودن نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت آن و نظارت مستمر بر اجرای مناسب برنامه در راستای رویکردهای تعیین شده است.

براساس دستورالعمل ابلاغی، دبیرخانه متمرکز نظارتی در ستاد سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با هدف ارزیابی برنامه ملی تدوین شده، تشکیل و هدایت گروه‌های راهبر ملی و پایش مستمر و گزارش‌گیری مدیریتی تشکیل گردید. همچنین کارگروه استانی نظارت بر اجرای الگوی کشت با مسئولیت رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی هر استان و با حضور معاونین و مدیران سازمان جهاد کشاورزی استان‌ها، نمایندگان صنف کشاورزی با هدف ارزیابی برنامه ساختاری درون استانی الگوی کشت، احصاء چالش‌ها، مشکلات و موانع فنی، آموزشی، ترویجی و اجرایی در هر استان و نیز گروه نظارتی جهت نظارت میدانی بر برنامه الگوی کشت تشکیل گردیدند. جهت ارزیابی برنامه در سطح اجرایی (میدانی) از شاخص‌های کمی و قابل اندازه‌گیری در قالب جداول ۱۲ گانه استفاده گردید. در این گزارش ابتدا خلاصه‌ای از وضعیت اجرای الگوی کشت استان‌های مختلف کشور براساس اطلاعات دریافتی از کارگروه‌های استانی ارائه و سپس وضعیت استان‌ها از نظر میزان دستیابی به اهداف برنامه در سال دوم اجرای آن با یکدیگر مقایسه می‌گردند.

معرفی استان هرمزگان

استان هرمزگان یکی از استان‌های کشور جمهوری اسلامی ایران است که در جنوب آن، بین مختصات جغرافیایی ۲۵ درجه و ۲۴ دقیقه تا ۲۸ درجه و ۵۷ دقیقه عرض شمالی و ۵۳ درجه و ۴۱ دقیقه تا ۵۹ درجه و ۱۵ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ واقع شده است. این استان حدود ۶۸ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد که از این نظر، هشتمین استان کشور می‌باشد. هرمزگان از جهت شمال و شمال شرقی با استان کرمان، غرب و شمال غربی با استان‌های فارس و بوشهر، از شرق با سیستان و بلوچستان همسایه بوده و جنوب آن را آب‌های گرم خلیج فارس و دریای عمان در نواری به طول تقریبی ۹۰۰ کیلومتر دربر گرفته است.

استان هرمزگان با موقعیت و ویژگی خاص جغرافیایی و آب و هوای گرم و خشک و شرجی در نوار ساحلی بستر مهمی برای تولید محصولات باغی می‌باشد. استان هرمزگان دارای مساحت ۶۸ هزار کیلومتر مربع و حدود یک میلیون و هشتصد هزار نفر جمعیت است. بخش کشاورزی یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های اقتصادی منطقه می‌باشد. کشت و تولید محصولات باغی در استان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و یکی از منابع بسیار مهم درآمدزایی و اشتغال به کار ساکنین منطقه محسوب می‌گردد. از مجموع جمعیت شاغل استان، ۱۸ درصد در بخش کشاورزی مشغول فعالیت هستند که شامل ۱۰۷ هزار واحد بهره برداری می‌باشد.

توانمندی‌ها و ظرفیت‌های استان در بخش کشاورزی

استان هرمزگان یکی از با استعدادترین، مهم‌ترین و راهبردی‌ترین مناطق اقتصادی کشور است که از ظرفیت‌های بالایی در حوزه کشاورزی اعم از باغی و صیفی برخوردار می‌باشد. شرایط اقلیمی و آب و هوایی در استان هرمزگان خاص است. در این استان برخلاف دیگر مناطق کشور تغییرات فصلی همچون زمستان و تابستان تأثیر چندانی در فعالیت‌های زراعی کشاورزان ندارد. استان هرمزگان بزرگترین تولید کننده محصولات کشاورزی به خصوص سبزیجات و صیفی‌جات خارج از فصل در ایران است

سطح زیر کشت محصولات کشاورزی استان هرمزگان، ۱۵۶۰۳۶ هکتار می‌باشد که ۷۹۱۴۱ هکتار به محصولات زراعی با سهم ۰/۷ درصد سهم کشور و ۷۶۸۹۵ هکتار به محصولات باغی با سهم ۲/۷ درصد از کشور، اختصاص دارد. میزان کل تولیدات کشاورزی استان در سال ۱۴۰۲ حدود ۲۲۳۰ هزارتن بوده است که ۱۷۲۰ هزارتن آن تولیدات زراعی، ۵۱۰ هزارتن آن تولیدات باغی می‌باشد. برخی محصولات باغی استان از قبیل انبه مقام اول و لیمو ترش رتبه دوم را در کشور به خود اختصاص داده‌اند. بخش کشاورزی و منابع طبیعی این استان در توسعه اقتصادی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به وجود ظرفیت‌های بالقوه و استفاده نشده بخش کشاورزی در استان، براحتی می‌توان با تزریق اعتبارات و افزایش توانمندی‌های

حرفه‌ای در این بخش و تجاری کردن آن، بازدهی بسیار خوبی در مدت زمان کوتاه به دست آورد. این بخش قادر خواهد بود محصولات متنوع زراعی، باغی، آبریان و گیاهان دارویی و صنعتی در حجم زیاد تولید نماید که خود کفایی و امنیت غذایی را بدنبال خواهد داشت.

تقسیم کار استانی در راستای اجرای برنامه عملیاتی

اجرای الگوی کشت بدون مشارکت همه ارکان‌های موثر در سطح استان، میسر نخواهد بود لذا در استان هرمزگان برای اجرای مناسب الگوی کشت با سیاست‌های ابلاغی در سازمان جهاد کشاورزی کارگروه اجرایی الگوی کشت تشکیل گردید. اولین اقدام کارگروه هماهنگی بین ادارات مرتبط با الگوی کشت بوده که با برگزاری جلسات متعدد در جهت پیشبرد برنامه الگوی کشت اقدامات لازم انجام گرفت. کارگروه نظارت بر اجرای الگوی کشت در استان به ریاست رئیس مرکز تشکیل و بر اساس دستورالعمل نظارات، اقدامات و کار نظارتی را در استان انجام داده شد. بر اساس برنامه ابلاغی الگوی کشت محصولات زراعی استان برای سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ جداول ۱۲ گانه الگوی کشت در استان تکمیل گردید که نتایج این جداول به تفکیک مورد بررسی و تحلیل آماری قرار گرفته است.

ارزیابی اجرای الگوی کشت

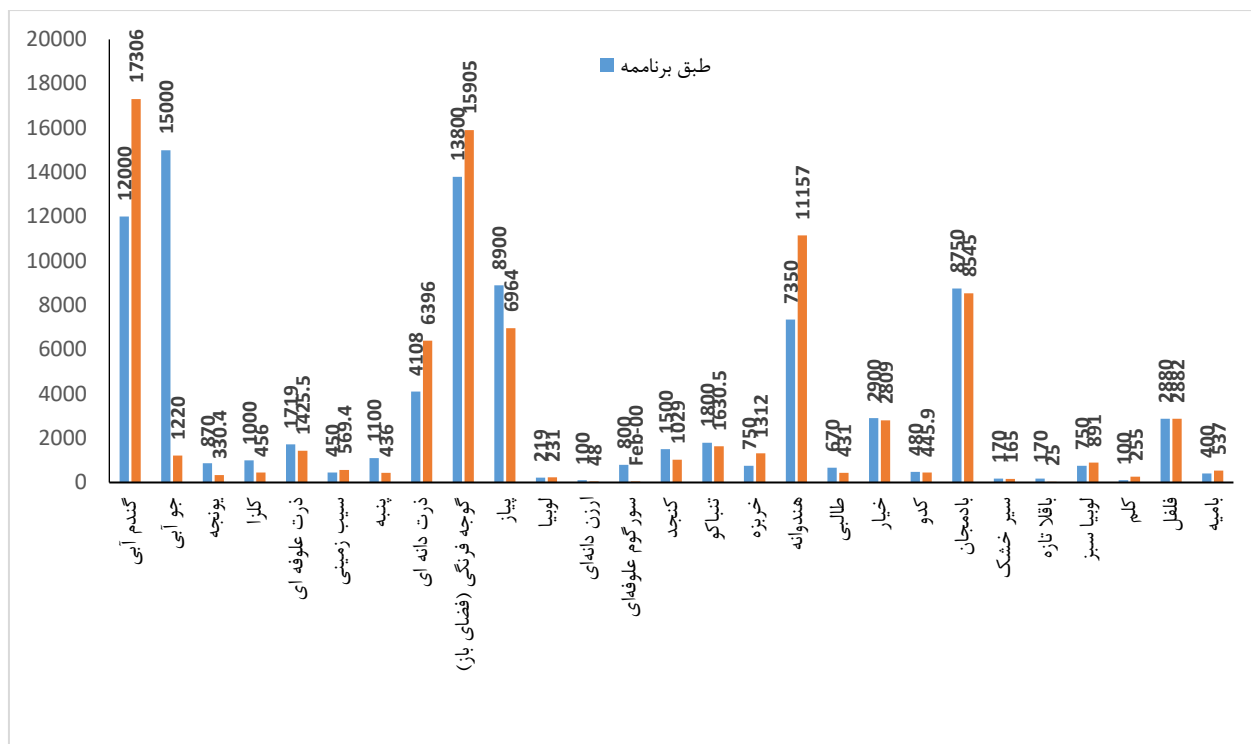
جدول ۱ سطح زیر کشت، عملکرد و تولید محصولات عمده زراعی در استان هرمزگان را در برنامه و میزان تحقق آن در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ نشان می‌دهد. همانگونه که مشاهده می‌شود از ۴۰ محصول مورد نظر ۲۷ محصول در استان کشت شده‌اند. سطح زیر کشت، عملکرد و تولید محصولات زراعی گندم، سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی، لوبیا و فلفل انحراف معنی‌داری از برنامه ندارند. به‌طوری‌که انتظارات برنامه در خصوص سطح زیر کشت گندم ۱۴۴ درصد، عملکرد ۱۰۰ درصد و تولید آن حدود ۱۴۴/۴ درصد محقق شده است. سطح زیر کشت سیب‌زمینی ۱۲۶/۵ درصد، عملکرد آن ۱۰۱/۵ درصد و تولید آن ۱۲۸/۵ درصد تحقق یافته است. سطح زیر کشت گوجه‌فرنگی ۱۱۵ درصد، عملکرد آن ۱۰۱ درصد و تولید آن ۱۱۶ درصد تحقق یافته است. سطح زیر کشت لوبیا ۱۰۵/۵ درصد، عملکرد آن ۱۰۰ درصد و تولید آن ۱۰۵/۵ درصد تحقق یافته است. سطح زیر کشت، عملکرد و تولید فلفل نیز ۱۰۰ درصد تحقق یافته است. سطح زیر کشت کدو ۲۲۲ درصد، عملکرد آن ۱۰۳ درصد و تولید آن ۲۲۹ درصد تحقق یافته است. از طرفی اهداف برنامه در خصوص کشت محصولات سورگوم دانه‌ای و علوفه‌ای، پنبه، باقلا تازه و ارزن علوفه‌ای محقق نگردیده است. سطح زیر کشت کلم، خربزه، هندوانه، بامیه و گوجه‌فرنگی بسیار بیشتر از برنامه ابلاغی بوده است. علت افزایش سطح زیر کشت این محصولات جنبه اقتصادی داشته و زارعین بیشتر به دنبال سودآوری می‌باشند، لذا با توجه به سودآوری این محصولات برای کشاورز، افزایش چشمگیری در سطح زیر کشت این محصولات داشته است. باید

توجه داشت با ابلاغ دستوری نمی‌توان کشاورزان را مجاب نمود سطح زیرکشت را کاهش دهند. لذا سیاست حمایتی و قیمت تضمینی متناسب با الگوی کشت برای محصولات زراعی هدف، می‌تواند راهکار مناسبی باشد. بیشترین انحراف از برنامه در کشت کلم مشاهده می‌گردد به‌طوری‌که سطح زیرکشت آن از ۱۰۰ هکتار در برنامه به ۲۵۵ هکتار و به تبع آن تولید نیز بسیار بیشتر از برنامه اتفاق افتاده است. کلزا یکی از محصولاتی است که درصد تحقق آن در سطح زیرکشت درصد پایینی است. علت کاهش تولید می‌توان به عدم رعایت اصول فنی کاشت از جمله عدم رعایت تاریخ مناسب، عدم تغذیه مناسب و عدم مبارزه به موقع با علف‌های هرز از طرف کشاورزان اشاره نمود.

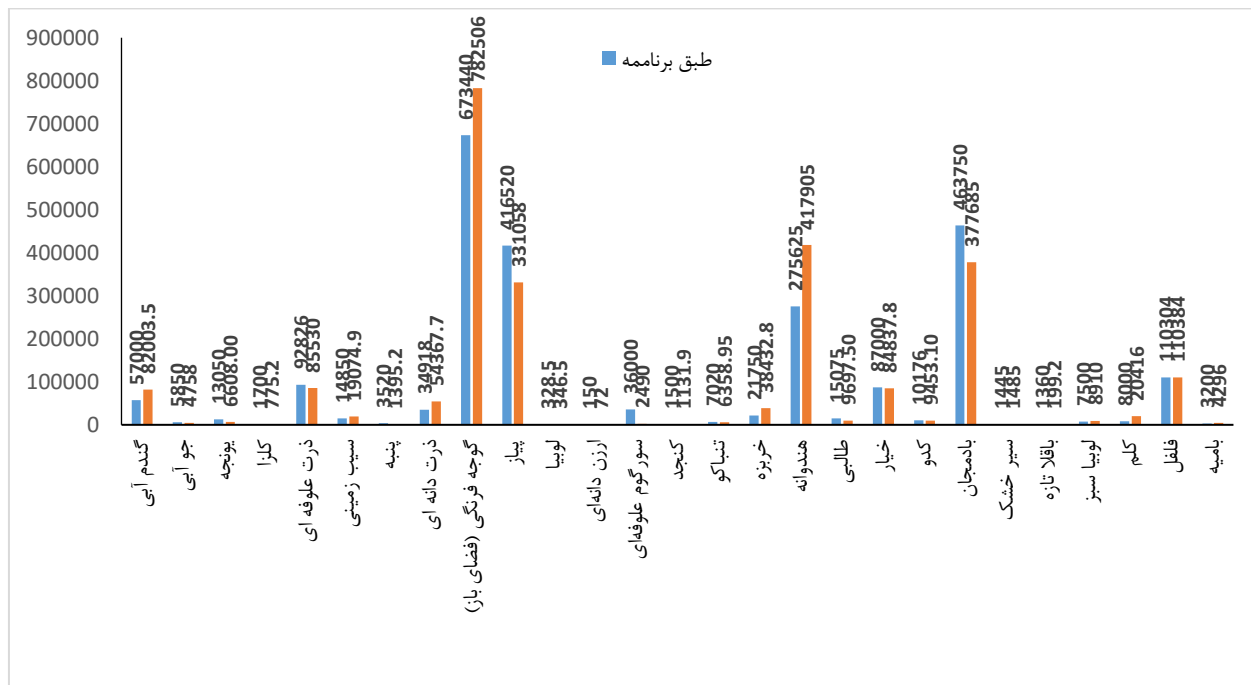
جهت ارزیابی میزان و درصد واقعی تحقق برنامه در شاخص سطح زیر کشت، از میانگین وزنی سطح زیر کشت و نیز ضریب تحقق (جدول ۶) سطح ابلاغی استفاده شد. بر این اساس درصد تحقق سطح زیر کشت ابلاغی محصولات کشاورزی در این استان براساس نقش و وزن سطح زیر کشت هر محصول در تحقق سطح زیر کشت کل محصولات بدست آمد که برابر با ۷۸ درصد بود. این مقدار کمتر از درصد تحقق سطح زیر کشت ابلاغی براساس میانگین هم وزن سطح زیر کشت محصولات (۸۲ درصد) بود که به نظر می‌رسد دقیق‌تر می‌باشد.

جدول ۱- سطح زیر کشت، عملکرد و تولید محصولات عمده زراعی در برنامه و میزان تحقق آن در استان
هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳)

سال ۱۴۰۲-۰۳ (طبق برنامه)		سال ۱۴۰۲-۰۳ (تحقق شده)		عملکرد		عملکرد		نوع محصول
سطح (هکتار)	تولید (تن)	درصد تحقق	درصد تحقق	(کیلوگرم در هکتار)	سطح (هکتار)	تولید (تن)	درصد تحقق	
۱۲۰۰۰	۴۷۵۰	۵۷۰۰۰	۱۷۳۰۶	۱۴۴	۱۴۴/۲	۸۲۲۰۳/۵	۱۰۰	گندم آبی
۱۵۰۰	۳۹۰۰	۵۸۵۰	۱۲۲۰	۸۱	۸۱/۳۴	۴۷۵۸	۱۰۰	جو آبی
۸۷۰	۱۵۰۰۰	۱۳۰۵۰	۳۳۰/۴	۳۸	۱۹۷/۵	۶۶۰۸	۱۳۳/۳	یونجه
۱۰۰۰	۱۷۰۰	۱۷۰۰	۴۵۶	۴۵/۶	۴۵/۶	۷۷۵/۲	۱۰۰	کلزا
۱۷۱۹	۵۴۰۰۰	۹۲۸۲۶	۱۴۲۵/۵	۸۳	۹۲/۱۴	۸۵۵۳۰	۱۱۱/۱۲	ذرت علوفه ای
۴۵۰	۳۳۰۰۰	۱۴۸۵۰	۵۶۹/۴	۱۲۶/۵	۱۲۸/۴۵	۱۹۰۷۴/۹	۱۰۱/۵۲	سیب زمینی
۱۱۰۰	۳۲۰۰	۳۵۲۰	۴۳۶	۳۹/۶	۳۹/۶۳	۱۳۹۵/۲	۱۰۰	پنبه
۴۱۰۸	۸۵۰۰	۳۴۹۱۸	۶۳۹۶	۱۵۵/۷	۱۵۵/۷	۵۴۳۶۷/۷	۱۰۰	ذرت دانه ای
۱۳۸۰۰	۴۸۸۰۰	۶۷۳۴۴۰	۱۵۹۰۵	۱۱۵	۱۱۶/۲	۷۸۲۵۰۶	۱۰۰/۸۲	گوجه فرنگی (فضای باز)
۸۹۰۰	۴۶۸۰۰	۴۱۶۵۲۰	۶۹۶۴	۷۸	۷۹/۴۸	۳۳۱۰۵۸	۱۰۱/۵۸	پیاز
۲۱۹	۱۵۰۰	۳۲۸/۵	۲۳۱	۱۰۵/۵	۱۰۵/۵	۳۴۶/۵	۱۰۰	لوبیا
۱۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰	۴۸	۴۸	۴۸	۷۲	۱۰۰	ارزن دانه ای
۸۰۰	۴۵۰۰۰	۳۶۰۰۰	۴۱/۵	۵/۲	۶/۹۲	۲۴۹۰	۱۳۳/۳۳	سورگوم علوفه ای
۱۵۰۰	۱۰۰۰	۱۵۰۰	۱۰۲۹	۶۸/۶	۷۵/۴۶	۱۱۳۱/۹	۱۱۰	کنجد
۱۸۰۰	۳۹۰۰	۷۰۲۰	۱۶۳۰/۵	۹۰/۶	۹۰/۵۸	۶۳۵۸/۹۵	۱۰۰	تنباکو
۷۵۰	۲۹۰۰۰	۲۱۷۵۰	۱۳۱۲	۱۷۵	۱۷۶/۷	۳۸۴۳۲/۸	۱۰۱	خریزه
۷۳۵۰	۳۷۵۰۰	۲۷۵۶۲۵	۱۱۱۵۷	۱۵۱/۸	۱۵۱/۶۲	۴۱۷۹۰۵	۹۹/۷	هندوانه
۶۷۰	۲۲۵۰۰	۱۵۰۷۵	۴۳۱	۶۴/۳	۶۴/۳۳	۹۶۹۷/۵	۱۰۰	طالبی
۲۹۰۰	۳۰۰۰۰	۸۷۰۰۰	۲۸۰۹	۹۷	۹۷/۵	۸۴۸۳۷/۸	۱۰۰/۶۷	خیار
۴۸۰	۲۱۲۰۰	۱۰۱۷۶	۴۴۵/۹	۹۳	۹۲/۹	۹۴۵۳/۱	۱۰۰	کدو
۸۷۵۰	۵۳۰۰۰	۴۶۳۷۵۰	۸۵۴۵	۹۷/۶	۸۱/۴	۳۷۷۶۸۵	۸۳/۴	بادمجان
۱۷۰	۸۵۰۰	۱۴۴۵	۱۶۵	۹۷	۱۰۲/۸	۱۴۸۵	۱۰۵/۸۸	سیر خشک
۱۷۰	۸۰۰۰	۱۳۶۰	۲۵	۱۴/۶	۱۴/۶	۱۹۹/۲	۱۰۰	باقلا تازه
۷۵۰	۱۰۰۰۰	۷۵۰۰	۸۹۱	۱۱۸/۸	۱۱۸/۸	۸۹۱۰	۱۰۰	لوبیا سبز
۱۰۰	۸۰۰۰۰	۸۰۰۰	۲۵۵	۲۵۵	۲۵۵/۲	۲۰۴۱۶	۱۰۰	کلم
۲۸۸۰	۳۸۳۰۰	۱۱۰۳۰۴	۲۸۸۲	۱۰۰/۱	۱۰۰	۱۱۰۳۸۴	۱۰۰	فلفل
۴۰۰	۸۰۰۰	۳۲۰۰	۵۳۷	۱۳۴/۲	۱۳۴/۲۵	۴۲۹۶	۱۰۰	بامیه

شکل ۱ - سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳)

شکل ۲- تولید محصولات عمده زراعی در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳)

یکی از اهداف برنامه، تحلیل فرآیند اجرای سیستم‌های آبیاری در راستای افزایش راندمان آبیاری و کاهش تلفات آب است. طبق گزارش دریافتی از استان در اکثر محصولات زراعی میزان و سطح اجرای سیستم‌های آبیاری نوین مطلوب نیست. افزایش ضریب مکانیزاسیون برای ارتقای بهره‌وری و کاهش ضایعات ضروریست. طبق گزارش ناظر استان هرمزگان و اطلاعات دریافتی، اهداف برنامه در افزایش ضریب مکانیزاسیون در سال زراعی جاری در محصولات مختلف تقریباً محقق شده است (جدول ۲). اما میزان تحقق اهداف برنامه در افزایش ضریب نفوذ بذر گواهی شده در محصولات استراتژیک گندم و جو یک مقدار پائین بوده است. علت کاهش ضریب نفوذ بذر گواهی شده می‌توان به اختلاف قیمت خرید گندم و فروش بذر اصلاح شده اشاره نمود که زارعین ترجیح می‌دهند از بذور خود مصرفی استفاده نمایند. با توجه به اهمیت این ضریب در دستیابی به عملکرد پتانسیل در محصولات زراعی، لازم است به این موضوع توجه و اقدامات ضروری در خصوص افزایش ضریب نفوذ بذر در سطح استان صورت گیرد.

جدول ۲- درجه مکانیزاسیون و ضریب نفوذ بذر گواهی شده در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳)

سال ۱۴۰۱-۰۲		سال ۱۴۰۲-۰۳ (طبق برنامه)		سال ۱۴۰۲-۰۳ (محقق شده)	
نوع محصول	درجه مکانیزاسیون کشاوری (درصد)	ضریب نفوذ بذر گواهی شده (درصد)	درجه مکانیزاسیون کشاوری (درصد)	ضریب نفوذ بذر گواهی شده (درصد)	درصد تحقق
گندم آبی	۸۴	۸۰	۸۸	۸۲	۸۹
جو آبی	۵۱	۷۰	۵۵	۷۵	۷۳
یونجه	۸۴	۹۰	۸۶	۹۰	۹۱
کلزا	۹۹	۱۰۰	۹۹	۱۰۰	۱۰۰
ذرت علوفه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
سیب زمینی	۱۰۰	۹۰	۱۰۰	۹۲	۹۵
پنبه	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
ذرت دانه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
گوجه فرنگی (فضای باز)	۰	۱۰۰	۰	۱۰۰	۱۰۰
پیاز	۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	۱۰۰
لویا	۲۴	۷۵	۲۴	۷۸	۹۶
ارزن دانه ای	۲۰	۱۰۰	۲۰	۱۰۰	۱۰۰
سورگوم علوفه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
کنجد	۲۲	۷۰	۲۲	۷۵	۸۷

جدول ۳ وضعیت احداث گلخانه در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان در سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳ را نشان می‌دهد. میزان تحقق برنامه احداث گلخانه در مجموع استان ۴۸ درصد است، ولی پراکنش تحقق برنامه در شهرستان‌های مختلف مناسب نیست به طوری که در شهرستان پارسیان کاملاً تحقق یافته و در شهرستان‌های رودان و میناب تقریباً مناسب ولی در شهرستان‌های بندرلنگه، بستک و بندرعباس بسیار کمتر از برنامه بوده است.

جدول ۳- وضعیت احداث گلخانه در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳)

شهرستان	سال پایه	هدف ۵ ساله	تحقق در سال ۱۴۰۲-۰۳	درصد تحقق
حاجی آباد	۱۵۶	۴۵۰	۱۷۹	۳۹/۷
میناب	۹	۱۶۵	۹۹	۶۰
پارسیان	۱۰	۷۰	۷۰	۱۰۰
رودان	۱۳۱	۴۰۰	۲۳۴	۵۸/۵
خمیر	۷	۵۵	۱۶	۲۹/۱
بندرلنگه	۵	۶۰	۴	۷
بندرعباس	۱۹	۷۵	۱۳	۱۷/۳
بستک	۱۳	۱۰	۴	۳۰
جمع	۳۵۰	۱۲۸۵	۶۱۵	۵۷/۹

جدول ۴ وضعیت کودهای ازته، فسفره و پتاسه در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان در سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳ را نشان می‌دهد. با توجه به تخصیص صورت گرفته، میزان مصرف کود اوره در اکثر محصولات مخصوصاً محصولات استراتژیک و مهم تقریباً طبق برنامه بوده است. ولی میزان تخصیص و مصرف کودهای فسفره و پتاسه خیلی کمتر از برنامه بوده است. یکی از دلایل پائین بودن عملکرد بعضی محصولات شاید به دلیل عدم تخصیص یا پائین بودن مصرف کودهای فسفره و پتاسه باشد.

جدول ۴- وضعیت کودهای ازته، فسفره و پتاسه در برنامه و میزان تحقق آن در استان هرمزگان (سال زراعی ۱۴۰۲-۰۳)

سال ۱۴۰۱-۰۲												سال ۱۴۰۲-۰۳ (طبق برنامه)												سال ۱۴۰۲-۰۳ (محقق شده)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
نوع محصول		کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته	کود فسفره	کود پتاسه	کود ازته

برنامه‌های آموزشی و ترویجی اجرا شده در استان هرمزگان

یکی از اهداف برنامه الگوی کشت اجرای فعالیت‌های ترویجی و آموزشی در راستای تدوین الگوی کشت می‌باشد که در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تحقق اهداف برنامه با برنامه‌های پیشنهادی پیشرفت نسبتاً خوبی داشته و انطباق برنامه با اهداف تا حدودی متناسب بوده است (جدول ۵). تنها در برنامه روز مزرعه، هفته انتقال یافته‌ها و طرح‌های تحقیقی - ترویجی درصد تحقق پایین بوده است و دوره آموزش بر خط در بستر شبکه شاخ که محل استقرار آن در مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان می‌باشد رشد قابل توجهی داشته است. آموزش غیرحضوری در بستر شبکه برکت ۸۸ درصد تحقق یافته است. در بقیه فعالیت‌های ترویجی درصد تحقق تقریباً خوب بوده است.

جدول ۵- فعالیت‌های آموزشی - ترویجی

عنوان فعالیت (تعداد)	سال ۱۴۰۱-۰۲	طبق برنامه ۱۴۰۲-۰۳	پیشنهادی ۱۴۰۳	تحقیقی سال ۱۴۰۲-۰۳	درصد تحقق
اعزام تیم‌های یاوران تولید	۸۲	۸۷	۹۲	۸۵	۹۸
دوره‌های مهارت‌آموزی بهبود و ارتقای مهارت فنی	۱۵۵۴	۳۵۷۸	۱۰۳۳۰	۸۰۰۰	۷۷/۵
روزهای مزرعه	۴۲	۱۸	۱۶	۷	۳۸
روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی	۱۸	۵	۳	۳	۶۰
هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی	۴	۳	۳	۲	۶۷
دوره‌های ترویجی	۱۹	۱۴۲	۱۱۰	۱۳۸	۹۷
کارگاه ترویجی	۱۴	۲۸۸	۲۵۰	۲۷۸	۹۶
بازدیدهای ترویجی	۵	۱۲	۱۵	۹	۷۵
دوره‌های آموزشی آموزش برخط با استفاده از شبکه شاخ	۱۶۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۲۸	۹۲
غیرحضوری آموزش برخط با استفاده از شبکه برکت	۹۵	۱۰۰	۹۵	۸۸	۸۸
طرح‌های تحقیقی - ترویجی	۱۳	۳	۵	۱	۳۳
ارتباطات انفرادی و چهره به چهره	۱۵۹۰۰	۷۱۵۰	۹۰۰۰	۶۸۵۰	۹۶

مسائل و مشکلات اجرای برنامه در استان هرمزگان

- ۱- عدم هماهنگی بین امور آب با سیاست الگوی کشت
- ۲- عدم سیاست تشویقی جهت اجرای الگوی کشت
- ۳- توزیع نامناسب نهاده‌ها در بین محصولات زراعی
- ۴- عدم اجرای قیمت تضمینی محصولات زراعی

توصیه‌های فنی ارائه شده

- ۱- هماهنگی با امور آب استان در خصوص سیاست‌های تعیین الگوی کشت محصولات زراعی
- ۲- متناسب سازی توزیع نهاده به موقع به زارعین در فصل کشت

جمع بندی و نتیجه گیری:

به منظور جمع بندی و تعیین میزان دست یابی به اهداف اصلی برنامه الگوی کشت در شاخص سطح زیر کشت، از شاخص ضریب تحقق استفاده گردید (جدول ۶). بطوریکه در صورت تحقق سطح ابلاغی بین ۹۰-۱۱۰ درصد ضریب تحقق یک و... در انتها در صورت تحقق کمتر از ۵۰ درصد سطح ابلاغی، ضریب تحقق ۰/۲ تعلق می گیرد. بر این اساس میزان تحقق برنامه در خصوص سطح زیر کشت محصولات مهم ۷۸٪ بود. همچنین میزان تحقق برنامه در خصوص عملکرد محصولات ۱۰۳ و تولید ۹۲٪ بوده است. میانگین درصد تحقق شاخص ها در این استان دو درصد بیشتر از سال گذشته و ۷۴ درصد بود (جدول ۷). لذا در مجموع اجرای برنامه در استان هرمزگان با اهداف برنامه الگوی کشت ابلاغی تا حدودی قابل قبول ارزیابی می شود. لازمه تحقق کامل اجرای الگوی کشت ملی، بسترسازی فرهنگی و پذیرش موضوع از طرف کشاورزان، هماهنگی و همسویی کلیه دستگاههای اجرایی مرتبط و توجه ویژه نهادهای حاکمیتی و مجلس شورای اسلامی می باشد.

جدول ۶- ضریب تحقق برنامه برای درصدهای مختلف

ضریب تحقق	درصد تا	درصد از
۱	۱۱۰	۹۰
۰/۸	۱۲۰	۸۰
۰/۶	۱۳۰	۷۰
۰/۴	۱۵۰	۵۰
۰/۲	۱۵۰≤	≤۵۰

جدول ۷- درصد تحقق واقعی شاخص های مختلف در برنامه ابلاغی در استان هرمزگان (۱۴۰۲-۱۴۰۳)

شاخص	درصد تحقق واقعی برنامه ابلاغی، سال ۱۴۰۲-۰۳
سطح زیر کشت	۷۸
عملکرد محصولات	۱۰۳
تولید	۹۲
اجرای سیستم های آبیاری نوین	-
درجه مکانیزاسیون کشاورزی	۱۰۸
ضریب نفوذ بذر گواهی شده	۸۸/۵
احداث گلخانه	۵۸
کود از ته*	۶۰
کود فسفره*	۳۳
کود پتاسه*	۳۷/۷۵
فعالیت های آموزشی و ترویجی	۸۲
میانگین درصد تحقق شاخص ها	۷۴

جمع بندی نهایی

- سطح زیر کشت محصولات عمده زارعی مانند گندم، جو، سیب زمینی و گوجه فرنگی با برنامه تطابق داشته و انتظارات برنامه الگوی کشت در سال دوم اجرای برنامه محقق شده و مناسب ارزیابی می شود.
- در جو سطح زیر کشت با اهداف برنامه تطابق دارد، اما میزان تولید این محصول ۸۱ درصد تحقق یافته است که نسبت به سال اول حدود ۱۸ درصد افزایش داشته است. دلیل پائین بودن عملکرد عدم رعایت اصول فنی کاشت و داشت و همچنین عدم تخصیص نهاده های کشاورزی و خرید تضمینی همانند محصول گندم بوده است. لذا برای رفع این مشکل بایستی دولت در سیاست قیمت تضمینی و محصول جو تجدید نظر نماید تا زارعین از کشت این محصول متضرر نشوند و در سال های آتی برنامه الگوی کشت، شاهد افزایش در سطح زیر کشت و عملکرد این محصول باشیم.
- سطح زیر کشت کنگد با اهداف برنامه تطابق دارد، اما از نظر تولید با اهداف برنامه فاصله دارد. برای رفع این مشکل بایستی با برگزاری کلاس های آموزشی و آگاه نمودن کشاورزان با اصول فنی کاشت و انجام کشت مکانیزه و خرید تضمینی این محصول عملکرد آن را بالا برد.
- درصد تحقق سطح زیر کشت و میزان تولید کلزا درصد پائینی است. علت کاهش تولید را می توان به عدم رعایت اصول فنی کاشت از جمله عدم رعایت تاریخ کاشت مناسب، عدم تغذیه مناسب و عدم مبارزه به موقع با علف های هرز از طرف کشاورزان اشاره نمود.
- در خصوص محصولات کلزا، ارزن و سورگوم از نظر سطح زیر کشت و تولید با اهداف برنامه تفاوت داشته که بایستی با برنامه ریزی مناسب در سال های آتی سطح زیر کشت به اهداف برنامه نزدیک تر شود.
- استان در زمینه اجرای سیستم آبیاری در راستای افزایش بهره وری آب عملکرد خوبی نداشته است.
- اهداف برنامه در افزایش ضریب مکانیزاسیون در سال زراعی جاری در محصولات مختلف بخوبی محقق شده است. اما میزان تحقق اهداف برنامه در افزایش ضریب نفوذ بذر گواهی شده در محصولات استراتژیک گندم و جو یک مقدار پائین بوده است. علت کاهش ضریب نفوذ بذر گواهی شده را می توان به اختلاف قیمت خرید گندم و فروش بذر اصلاح شده اشاره نمود که زارعین ترجیح می دهند از بذور خود مصرفی استفاده نمایند. با توجه به اهمیت این ضریب در دستیابی به عملکرد پتانسیل در محصولات زراعی، لازم است به این موضوع توجه و اقدامات ضروری در خصوص افزایش ضریب نفوذ بذر گواهی شده در سطح استان صورت گیرد.
- با توجه به تخصیص صورت گرفته، میزان مصرف کود اوره در اکثر محصولات مخصوصا محصولات استراتژیک و مهم تقریبا طبق برنامه بوده است. ولی میزان تخصیص و مصرف کودهای فسفره و کودهای پتاسه در اکثر محصولات خیلی کمتر از برنامه بوده است.
- برنامه آموزشی و ترویجی به غیر از برنامه روز مزرعه، هفته انتقال یافته ها و طرح های تحقیقی - ترویجی به - طور کلی مناسب بوده و قابل قبول می باشد.

- در مجموع اجرای برنامه در سال دوم اجرا در استان هرمزگان با اهداف برنامه الگوی کشت ابلاغی قابل قبول ارزیابی می‌شود، برای تحقق بیشتر برنامه در سال‌های آتی اجرای الگوی کشت و در جهت رفع نواقص برنامه ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بایستی تلاش نمود. اصلاح و تحقق این برنامه نه تنها همت مدیران استانی را طلب می‌نماید، بلکه بایستی سیاستمداران و مسئولین محترم وزارت جهاد کشاورزی با همکاری نهادهای حاکمیتی و مجلس شورای اسلامی در خصوص تصویب قوانین حمایتی در زمینه الگوی کشت همکاری لازم را داشته باشند.

Monitoring report on the implementation of the program of the national cultivation model of agricultural products in Hormozgan province for the crop

Abstract

The purpose of monitoring the cultivation pattern program is to monitor, evaluate, modify, and update the expected expectations and the results obtained, and provide feedback to the agents who compile and implement the program, in order to eliminate its weaknesses and strengthen its strengths. and continuous monitoring of the proper implementation of the program in line with the determined approaches. In order to summarize and determine the degree of achievement of the main goals of the cultivation pattern program in Hormozgan province in the crop year ۱۴۰۲-۱۴۰۱, the realization coefficient index was used. So that in case of realization of any of the notified programs between ۹۰-۱۱۰%, the realization factor is ۱, ۸۰-۱۲۰% realization factor is ۰.۸, ۷۰-۱۳۰% realization factor is ۰.۷. And in case of realization of less than ۳۰% of the notified program, the realization coefficient of ۰.۳ was awarded. The degree of realization of the plan in Hormozgan province regarding the cultivated area of important crops was ۸۷%, the degree of realization of the plan regarding the performance of crops was ۱۰۲% and regarding the production of important crops this amount was ۹۶%, the average percentage of realization of various indicators was ۷۴%, which according to the second year, the implementation of the cultivation pattern can be an somewhat acceptable average.

Keywords: cultivation pattern, food security, resource sustainability.